

turrissa

SANT JORDI '93

**PROPOSTES DEL NOU
ESCUT MUNICIPAL**

EDUCACIÓ DELS FILLS

**UN HOME DE TOSSA:
N'EMILI COLOMÉ I
BRANDICH**

LA SANTA CREU

**ASSOCIACIÓ DE
DONES DE TOSSA**

LA SETMANA VERDA

**UN PUIG ANOMENAT
"CADIRETES"**

**EQUIP FEMENÍ
DE VOLEIBOL**

Presentació

Estimat lector/a:

Després d'una paulatina adaptació als nous temps, la revista **Turissa** culmina, des del Departament de Publicacions de l'Ajuntament, amb la proposta que tens a les mans.

Aquesta revista que nasqué els anys 50, filla d'una època i d'unes circumstàncies que li varen conferir el disseny, la naturalesa i fins i tot alguns continguts, 40 anys després aposta definitivament per la modernitat.

Entre la renovació i la reclusió, **Turissa** opta per sortir al carrer el dia de Sant Jordi amb afany d'obrir-se al món de casa, de connectar amb el gran públic de Tossa.

Una **Turissa** oberta a tothom des de la primera pàgina, car només obrint-se a tothom pot arribar a reflectir totes les opinions. Una **Turissa** vital i dialogant perquè d'adreça i es nodreix de la vitalitat i el diàleg de tots els tossencs.

Però, per damunt de totes les coses, tens a les mans la realització d'un afany de superació i de modernitat que sempre ha caracteritzat a tots els tossencs i del qual, **Turissa**, com un tossenc més, no en podia ser aliena.

Benvingut a la nova **Turissa**. Benvingut a la teva revista.

Maria Pilar Mundet i Torres
Alcaldessa

I m p r è s e n p a p e r r e c i c l a t

Dipòsit Legal GI-259-92

Edita: Ajuntament de Tossa

Coordinació: A. Taberner

Consell de Redacció: V. Esteban i Darder, E. Bernabeu, Marc Aguilar

Maqueta i disseny: Casanovas 63 02 82

Imprimeix: Palé, S.A. 30 06 41

Filmació: Imatge i Lletra, S.A. 20 51 38

Proposta d'escut heràldic del nostre municipi

Per **Mario Zuchitello**

Els articles 30, 35, 36 i 37 de la Llei 8/1987 de 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya, estableixen el procediment que han de seguir les Corporacions locals per dotar-se d'escut i bandera. El primer pas a fer, abans de l'aprovació del Ple de la Corporació, és el de l'exposició al públic de les probables propostes. Per tant, la Comissió Municipal per a l'estudi de l'escut heràldic de la Vila ha cregut oportú (abans encara de començar amb els requisits legals), de donar a conèixer a tots els vilatans les propostes preliminars mitjançant articles en la revista **Turissa**.

Comencem per dir que l'escut emprat fins ara pel nostre Ajuntament no segueix les normes heràldiques i per tant cal regularitzar-lo tal com recomanen la Generalitat de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans. La gran majoria dels Ajuntaments catalans ja ho

han fet i segurament molts dels nostres lectors han vist, viatjant per carretera, els nous escuts en els cartells que anuncien el començament d'un municipi.

Abans de passar a la proposta concreta, em sembla escaient donar a conèixer l'estat actual de la qüestió. El dia 17 de gener de 1990, la Comissió Municipal de Govern em va sol·licitar, com a director de l'Arxiu Històric Municipal, un informe sobre l'escut de la Vila. Ja que de les suposades armes municipals emprades en època medieval no en roman cap senyal (llevat d'una ombra il·legible d'escut ogival situat al damunt del portal de Vila Vella, tal vegada de la segona meitat del segle XIV), vaig orientar les meves recerques en el camp sigil·logràfic és a dir, en els segells emprats per l'Ajuntament al llarg de la seva història a fi de extreure'n elements útils per a l'escut.

Als arxius de Girona, Barcelona i a l'Històric Municipal, he trobat referència de 15 segells diferents des de l'any 1654. Un de l'any 1435, atribuït a Tossa per Ferran de Segarra en la seva Sigil·lografia Catalana, pertanyia en realitat a la família Riera, aleshores batlles de sac de la Vila. L'informe, entregat a l'Ajuntament el 15 de març del mateix any, es pot resumir així:

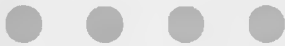
Almenys el 1654 es va emprar un segell rodó amb el nom de TOSA i damunt de la O un bàcul, símbol de l'abat de Ripoll, senyor alodial del castell, vila i terme.

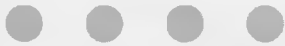

Almenys el 1744-1745 l'Ajuntament va usar un segell ovalat amb un escut quadrilong francès, timbrat amb casc i llambrequins amb un castell i el nom de TOSA.

Almenys entre 1770 i 1829 els Regidors de la Vila empraren en tots els documents oficials un segell rodó amb el senyal d'un castell somat d'un ocell i un bàcul en banda amb el nom de TOSSA.

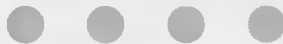
Del 1777 és l'escut en pedra ovalat situat al damunt de la porta de l'església parroquial, amb un castell.

Almenys entre 1795 i 1802 l'Ajuntament també va utilitzar, especialment a les patents de sanitat, un segell rodó amb un castell somat d'un ocell i acostat d'un cordó de capel d'abat i un bàcul abacial amb el nom de VILA DE TOSSA.

Almenys entre 1801 i 1802 també fou emprat un segell rodó amb el senyal d'un castell somat d'un ocell.

Almenys entre 1821 i 1829 l'Ajuntament va emprar un segell rodó amb un castell i el nom de TOSSA.

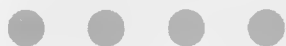
Almenys el 1841 el Consistori va usar un segell ovalat amb un escut en losange de Catalunya timbrat de corona d'infant d'Espanya i el nom de VILA DE TOSSA.

Almenys entre 1849 i 1923 fou emprat l'escut estatal amb la llegenda: AYUNTAMIENTO CONSTITUCIONAL DE TOSSA.

Almenys entre els anys 1879 i 1936 l'Alcaldia utilitzà un segell ovalat amb un castell somat d'un ocell amb la llegenda: ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE TOSSA.

Des de 1940 l'Ajuntament usà un segell ovalat amb un castell somat d'un ocell i la llegenda: AYUNTAMIENTO NACIONAL TOSSA.

Actualment l'Ajuntament usa un segell ovalat amb l'oval en forma de garlanda de llozer amb un castell somat d'ocell.

Per tant, es pot concloure que l'element constant en el segell municipal és, almenys des de 1744-1770, el castell somat d'un ocell. És clar que també el bàcul, símbol de la vila abadial, apareix almenys des de la meitat del segle XVII, però no té la continuïtat dels altres elements esmentats i, a més a més, no em

sembla el cas d'exhumar un passat feudal.

Seguidament, el Senyor Armand de Fluvià i Escorsa, conseller heràldic de la Direcció General d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya, vist el meu informe i consultades també les fonts al seu abast, va considerar factible transformar l'actual segell municipal en escut d'armes "sempre que se segueixi la normativa heràldica" i va proposar el que ara us presento i que comparteixo perquè respon al procés històric de la Vila sense cap altra innovació.

FORMA DE L'ESCUT.- La forma de l'escut no pot ésser ni rodona ni ovalada sinó caironada, tal com es recomanava pels municipis en un congrés d'heràldica celebrat a Roma i que ja s'havia emprat als Països Catalans. No es tracta, doncs, de cap innovació sinó d'adaptar-se a la normativa heràldica.

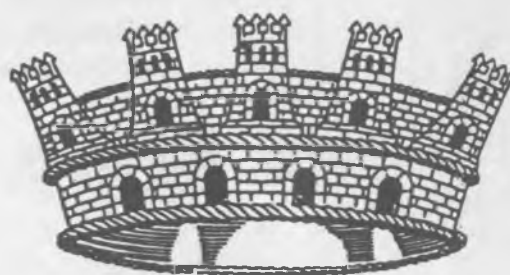
CAMPER.- El camper és la superfície sobre la qual hom representa les figures

de l'escut. Considerat que la Vila de Tossa és en bona part un municipi marítim i que al llarg de la seva mil·lenària història el mar ha estat un element determinant, em sembla encertat i fins i tot un deure, representar-lo en el camper amb el color atzur.

FIGURA PRINCIPAL.- Com s'ha vist, el disseny dels diferents segells representa un castell o fortalesa, tot i que alguna vegada es pugui confondre amb una torre en adaptar la forma castellana del castell en un període de màxima decadència de l'heràldica. El castell correspon a la Tossa emmurallada i per tant, és apropiat que continuï com a figura principal. El més encertat és blasonar-lo d'or tancat de gules (portal i finestres vermelles). A més a més, hem vist com el segon element que trobem constantment, almenys des de fa 200 anys, és l'ocell -un CORB- que cal conservar en l'escut, atès que va lligat a la llegenda de les

despulles de Sant Vicenç, patró de la Vila des de fa un mil·lenni. Naturalment el corb serà de color sable (negre). Finalment se suggereix per TIMBRE una corona mural de vila. Tossa no l'ha utilitzada mai, però això no vol dir que no la pugui adoptar. L'heràldica, amb la corona mural, vol evidenciar la categoria de vila en

relació amb una entitat local menor. Resumint, en l'escut proposat són representats el nostre mar, la nostra Vila emmurallada i la nostra devoció a Sant Vicenç.

T O S S A   D E   M A R

Proposta de nou escut municipal de Tossa

per **Manel Brunet**

L'heràldica té l'origen en les representacions que hom posava com a distintius en els escuts de guerra dels antics cavallers. Amb el pas del temps, els escuts anaren adquirint diverses formes i representacions simbòliques de personalitats, famílies o llinatges, d'autoritats, de poblacions i països i, per extensió, de corporacions, d'entitats, etc. Els escuts estan formats per una superfície entre línies dita CAMPER on s'hi representen els elements o càrregues.

Per part de l'Ajuntament de Tossa i a proposta meua, se m'ha encarregat la preparació d'una reproducció grafiada de la meua proposta d'escut i un article que la defensi.

Després de dedicar uns quants anys a l'estudi del llenguatge, terminologia i simbologia de l'heràldica, és per mi una gran satisfacció tenir l'oportunitat d'exposar a l'opinió del poble de Tossa la confecció d'un nou escut perquè, si s'escau, el legalitzi

l'Ajuntament, atès que l'heràldica en general i l'heràldica municipal en particular, viu des de la meitat

d'aquest segle XX un període de renaixença. Tossa fou, des de la seva fundació i fins al segle XI-XII,

T O S S A

**D'OR UN CASTELL OBERT D'ATZUR,
AL PEU FAIXAT ONDAT DE SET
PEÇES D'ARGENT I D'ATZUR**

una vila comtal i més probablement a partir del segle XII, vila abadenca de la qual foren senyors els abats del monestir de Santa Maria de Ripoll fins a l'any 1811 que el poble de Tossa la rescatà de l'esmentada jurisdicció.

Tot això va fer que, fins ben entrat el segle XIX, Tossa fos representada amb els símbols dels abats de Santa Maria de Ripoll o dels seus representants, governadors o senyors castellars.

És a partir del començament del segle XIX que els prohoms de Tossa, representants dels nous nascuts consistoris, començaren a representar el poble amb nous i canviants segells, els quals solien ser rodons fins arribar a l'actual segell ovalat en orla i envoltat de fulles de llozer amb una torre carregada de tres torretes i a la del mig un ocell, format que trenca la disciplina heràldica, ja que el format ovalat, sempre segons el bon fer de l'heràldica, representa

les dames casades o les personalitats eclesiàstiques. A més a més, a Tossa, com a vila emmurallada que és, no li correspon una torre sinó un castell.

La meua proposta d'escut municipal per Tossa és un escut caironat amb els següents elements: Camper d'or amb un castell obert d'atzur (blau) i al peu (que correspon al terç inferior del camper) faixat ondat d'argent i d'atzur.

El Camper d'or perquè l'or és el primer dels set esmalts que té l'heràldica i en la simbologia i significats propis del blasó, l'or representa, entre molts altres elements i animals, el sol, el foc, el lleó, el dofí i dels dies de la setmana representa el diumenge. A més a més, és un homenatge al cap de Tossa: CAP D'OR. El castell d'atzur perquè Tossa com a vila monumental i emmurallada, es mereix ser representada per un castell,

màxim exponent de defensa i seguretat i l'atzur, color blau, entre d'altres elements, representa el mar i el cel.

L'ondat d'argent i d'atzur (4 peces d'argent i 3 d'atzur) perquè representa l'aigua i el mar. Quatre peces d'argent perquè el número quatre representa la terra (les quatre estacions de l'any, els quatre punts cardinals, els quatre genets de l'Apocalipsi, etc.). I l'argent perquè és el segon dels esmalts de l'heràldica i, entre altres, representa la lluna i la perla. Les tres peces restants, ondades i d'atzur, perquè el tres representa l'univers, el cel. L'atzur, com a color blau, ja l'he definit més amunt.

A més a més, si sumem el quatre, que representa la terra, i el tres, que representa el cel, obtenim el set, número cabalístic i màgic. No diré més, crec que ja n'hi ha prou!!

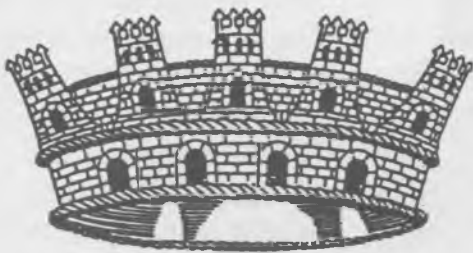

Aquestes
són les
dues
propostes

Manel Brunet

T O S S A

Mario Zuchitello

T O S S A D E M A R

Educació dels fills

per **Mossèn Enric**

Durant molts anys m'he dedicat a l'ensenyament. He estat en diversos col·legis i he tractat mainada i jovent de diverses edats, classes socials, llocs, etc.

Com podeu suposar, molt sovint es fan reunions de professors i es plantegen seriosament els problemes per tal de trobar-hi solucions.

Partint d'aquest coneixement del jovent i de la mainada, haig de confesar-vos que, normalment, el problema ve de la família i aquesta és l'opinió dels qui en tota la seva vida no han fet res més que això.

Sovint, els pares no formen bé llurs fills, més aviat el contrari, els deformen.

Pot haver-hi pares que no es preocupen de formar llurs fills. D'altres que volen, però no saben. Desconeixen la tècnica. D'altres que volen, però no poden, perquè per formar es necessita estar format. I aquest hauria de ser un tema clau a l'hora de la preparació de la parella per a contraure matrimoni.

Us heu de convèncer, en primer lloc, que teniu l'obligació de formar els vostres fills. Obligació greu. És un dels pecats d'omissió en el que cauen moltes parelles (i la negligència greu podria arribar a ser una falta greu).

És una de les finalitats principals del matrimoni, la de procrear i educar els fills. Fins i tot s'ha arribat a dir que només s'haurien de posar al món els fills que es poguessin educar. Com si això fos una cosa tan senzilla...

El fet, però, és que posar fills al món i no preocupar-se de llur formació és enfocar molt malament el matrimoni i la funció de pare.

En sou responsables vosaltres i no els mestres o els capellans. Vosaltres, els pares. I ésser responsable vol dir tenir obligació de respondre d'alguna cosa. De l'educació dels fills n'haureu de respondre davant de Déu, davant de la societat, davant dels vostres mateixos fills, els quals us tiraran a la cara, quan siguin grans, la vostra despreocupació. I davant de vosaltres mateixos, ja que en pagareu les conseqüències, com molts altres pares que avui paguen les conseqüències de la deformació de llurs fills.

I aquesta formació ha d'abastar la part humana i la part espiritual.

Formació humana:

- L'educació del cos: netedat
- L'educació de la sensibilitat: simpatia
- La formació de la intel·ligència

- La formació de la voluntat
Formació religiosa: Condió indispensable per una llar autèntica. El Concili Vaticà II diu que el matrimoni és:

1.- Una comunitat d'amor. És necessària l'autoritat però no ha de degenerar en autoritarismes. L'autoritat en la família ha de ser de servei: no despotisme. Inspirar confiança i donar-los confiança.

2.- Que tingui un ambient format i d'obertura a l'altra gent, al poble, a la parròquia. Aquesta obertura esperona a moure's i a treballar. La família tancada, declina en egoisme. Els fills, poc a poc, s'incapaciten per a tot i es va accentuant la insubordinació.

3.- Exemple de totes les virtuts. Els fills copien dels pares allò que ells fan. L'educació dels fills s'aconsegueix per l'educació dels pares. Un fill necessita d'un model a qui imitar, d'un heroi a qui admirar...

Si el pare no reuneix aquestes qualitats, el nen buscarà aquest model fora de casa. Això hauria d'esperonar els pares a ésser més exemplars davant dels seus fills.

Recordeu, pares, que educareu els vostres fills, no pel que els direu, sinó pel que sou. El que importa és l'exemple.

S'ha dit i és cert, que l'educació dels fills comença vint anys abans de néixer: amb l'educació dels pares. Un senyor molt experimentat deia: "els fills són la càmera fotogràfica que tot el dia està enfocant els pares i que revela tots els seus defectes i qualitats".

Fixa't en els teus fills i moltes vegades descobriràs quins són els teus defectes. Quantes vegades el mal gènit de la mare s'ha fet còpia en la filla. Quantes vegades la gasiveria del pare es reflecteix en el fill. Quantes vegades la irreligiositat dels fills recorda la irreligiositat dels pares. Els vostres fills tenen dret a exigir-vos que els doneu exemple. Mireu el que han de ser els vostres fills i així veureu el que heu de ser vosaltres. Els fills tenen dret a exigir una formació completa dels pares. Hem dit que la formació completa consisteix a desenvolupar les qualitats humanes i les virtuts sobrenaturals del nen fins a

fer-los perfectes homes i perfectes cristians. El fill que només ha rebut una formació humana, sempre podrà tirar a la cara als seus pares que no l'hagin format cristianament. Una filla va dir a la seva mare que havia estat desgraciada en la joventut per culpa seva. I aquella dona, després de molts anys, deia que sentia encara molt viu el corc del remordiment. Quants pares d'avui, en veure la conducta descarriada d'algun dels seus fills, senten també remordiment: "Per la nostra culpa, el fill és així, si li haguéssim donat una bona formació cristiana ...!" Entre els fills que han fet caure la cara de vergonya als pares, s'hi troben també els no formats cristianament. Amb el coneixement i la vivència íntegra del cristianisme, podreu guardar i defensar del mal els vostres fills.

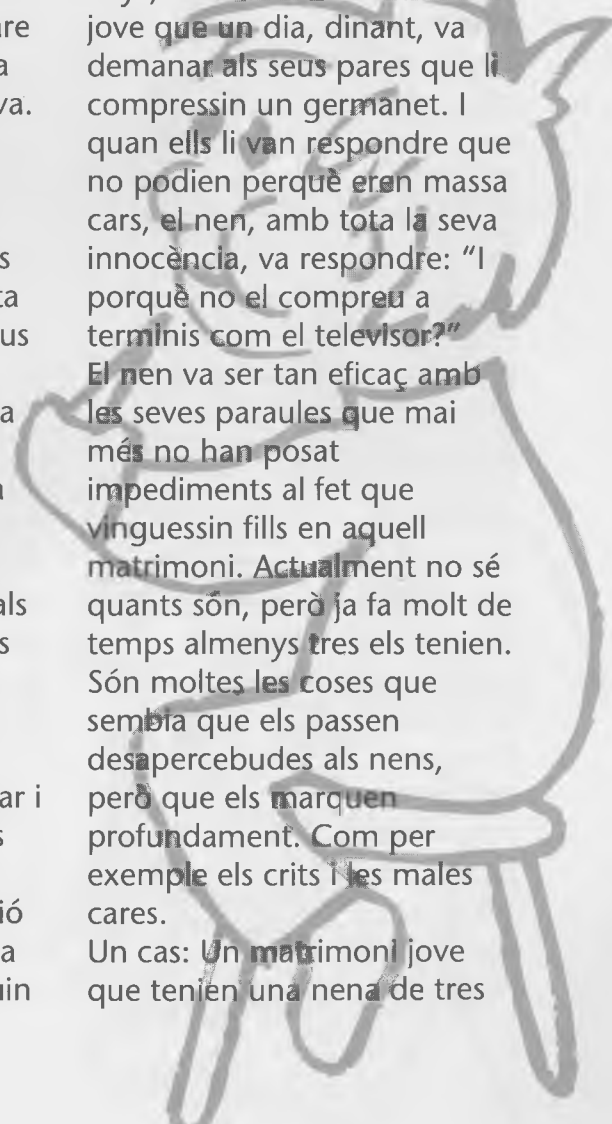
De la formació o deformació dels petits, en depèn la seva bondat o maldat quan siguin

grans. Per això, la disminució de la natalitat pot venir originada, bé per un egoisme (comodat), bé perquè els matrimonis senten un respecte superior a les seves forces davant l'obligació d'educar els fills que tinguin. Malgrat tot, recordeu que hi ha molts infants que no naixeran mai i que tenien tot el dret de néixer i que els seus pares estaven obligats a donar-los la vida.

El fet de tenir només els que es poden mantenir i educar, pot ser interpretat moltes vegades d'acord amb uns interessos que no tenen res a veure amb la paternitat responsable. Va ser molt forta la lliçó d'aquell nen de cinc anys, fill únic d'un matrimoni jove que un dia, dinant, va demanar als seus pares que li compressin un germanet. I quan ells li van respondre que no podien perquè eren massa cars, el nen, amb tota la seva innocència, va respondre: "I perquè no el compreu a terminis com el televisor?"

El nen va ser tan eficaç amb les seves paraules que mai més no han posat impediments al fet que vinguessin fills en aquell matrimoni. Actualment no sé quants són, però ja fa molt de temps almenys tres els tenien. Són moltes les coses que sembla que els passen desapercebudes als nens, però que els marquen profundament. Com per exemple els crits i les males cares.

Un cas: Un matrimoni jove que tenien una nena de tres

anys i mig. Aquell dia, els esposos s'havien enfadat. L'espòs, abans de marxar a treballar, s'acostà a la filla i li féu un petó afectuosament. La nena el va seguir fins a la porta i allà, li va dir: "Però pare, per què no vas a fer un petó a la mare, també?" Malgrat la seva edat, la nena es va adonar que el marit no s'acomiadava de l'esposa perquè estaven enfadats. I aquell cor d'infant sofria profundament en veure que el pare i la mare no s'estimaven.

Els fills sofreixen molt i molt a dins seu quan veuen les empipades i renyines dels pares. Em consta i els metges hi estan d'acord, que alguns nens petits s'han posat malalts per culpa d'això. L'edat de la infància es caracteritza per no tenir problemes. Si un problema preocupa i pertorba els petits, és la desunió dels pares; la manca d'amor entre ells. Quan dintre de la família hi ha males cares, fixeuvos en els vostres petits: els veureu tristos i afligits.

El fill, la filla que estima la mare, no pot sofrir que el pare la insulti. Els fills estimen el pare i no poden suportar cap menyspreu que li faci la mare. El nen, tot sol, ho pateix d'una manera profunda.

Els vostres fills exigeixen ésser estimats, en tenen tot el dret. Però també volen que els pares s'estimin. I és que els fills són fruit del vostre amor i, com és natural, ells us l'exigeixen sempre.

Un pare deia que el que l'havia fet canviar de conducta fou un petó del seu fill: "En arribar a casa un dia, després d'haver-me portat porcament essent infidel a la meva sacrificada esposa, el més petit dels meus quatre fills se'm tirà al coll fent-me un petó molt fort i dient-me: Pare avui em deixaràs venir a Barcelona amb tu? En aquells moments em vaig adonar plenament que la meva conducta no era d'acord amb la innocència i amor d'aquell petit de la casa. Ells tan bons i jo tan poca-vergonya."

Des d'aleshores, aquell home va ser completament diferent, i és que la innocència i amor dels vostres fills us estan reclamant constantment que vosaltres sigueu molt bons i sants.

Els fills tenen els seus drets i els pares els seus deures. Són moltes les vegades que he vist fills que, de petits, assisteixen a la Santa Missa i reben els sagraments. Una vegada grans, quan més ho necessiten, deixen de fer-ho. Moltes i variades poden ser les causes. Però una de les més freqüents és veure que no ho practiquen els pares. Dos germanets mentre anaven a Missa el diumenge, conversaven entre ells: "Quan serem grans, tu aniràs a Missa amb la mare i jo aniré a cacera amb el pare."

Nosaltres els capellans, que potser coneixem més a fons els problemes dels infants i del jovent, veiem l'enorme relació que té la seva vida amb la vida dels seus pares. I

com a pares heu de voler donar sempre els mitjans més adequats perquè els vostres fills puguin ser feliços i puguin encertar el camí de la vida. Una manera de matar la il·lusió als vostres fills seria privar-los de seguir llur vocació. Déu posa a cada persona una vocació especial, amb les consegüents aptituds, per a una cosa concreta a realitzar en la vida. Els vostres fills també han vingut al món amb aquestes aptituds i vacació concretes. És precís que vosaltres, pares, els endevineu aquesta vocació i els ajudeu a emprendre llur vida per aquest camí que serà definitivament el seu. D'haver encertat o no llur vocació en depenen el seu benestar i alegria i el seu bé en tots els ordres i en totes les coses. Molts pares no tenen en compte la vocació professional específica de cadascú i els encaminen per l'ofici, carrera o professió que els interessa a ells i després tenim aquesta quantitat incalculable de gent que treballa malament i de mala gana. I aquest fet es reflecteix no només en cada individu sinó en tota la societat. Avui falta gent que visqui la seva vocació, que es mogui per un ideal. Falta englobar-se en una acció concreta, pregar, rebre amb més freqüència els sagraments. Fer créixer la vida de la gràcia. Buscar l'altre, que és el nostre germà, estimar-nos més. Fer agradable la vida als qui la comparteixen amb nosaltres.

Un home de Tossa: N'Emili Colomé Brandich

per Assumpta Taberner i Emilia Bernabeu

Ens rep a casa seva i tan bon punt entrem ens renya, molt carinyosament, per haver-lo triat com a personatge del trimestre de la revista **Turissa**, ja que no vol que el presentem con un "personatge", sinó com una persona que viu cada dia de manera normal, però molt intensament.

A n'Emili no li agraden massa els reconeixements ni les lloances per la seva obra creativa, pel fet que, segons ell, encara no ha arribat a la perfecció a què aspira. Vol arribar a la perfecció absoluta, nosaltres volem dir que s'hi acostava de manera directa. Mentre parlem de la seva vida, anem veient alguns dels vaixells que són reproduccions exactes dels models que tria. Tot és exactament com l'original i

tot funciona com si hagués de salpar. Nosaltres, cada vegada més sorpreses per la seva perfecció i per l'enorme quantitat de les peces, ens estranyem dels petitíssims mecanismes de l'interior i del perfecte funcionament, però n'Emili ens diu rient: "Oh, noies per què us estranyeu

tant que tot funcioni, si són vaixells de veritat, necessiten tenir de tot. Fins i tot naveguen."

"Vaig néixer el 16 de març de 1935 a Sant Antoni de Vilamajor (Barcelona), on els meus pares havien anat per qüestions de feina. A un any ja vaig tornar aquí i sempre

C O S E S D E T O S S A

La Santa Creu

Per **Vicenç Esteban i Darder**

Helena, mare de l'emperador romà Constantí, el qui mogut pel seu amor filial la va fer anomenar Augusta, després de convertir-se al cristianisme, ratllant ja cap a la cinquantena d'anys, a interessar-se per recuperar la creu on havia mort Jesús i que sembla que ja es venerava en un temple d'un convent de Terra Santa. Va assolir-ho i en el món cristià que s'anava afermant i estenent dintre de la legalitat, gràcies als decrets de Constantí, va ésser un gran esdeveniment la recuperació de la venerada relíquia. Totes les comunitats de fidels del món demanaven poder obtenir una petita part de la Creu Santa, a la qual s'atribuien grans poders, per a poder-la oferir a la devoció dels creients. Solament les esglésies més importants varen assolir la seva petició. Però no sabem des de quan ni en quines circumstàncies, l'església de Tossa, des de temps immemorial, disposa de la relíquia de la Vera Creu. Dintre del món medieval, la comunitat cristiana de Tossa devia tenir força importància, ja que posseïa joiells i reliquiariis de considerable

valor històric i material. El reliquiari procedeix de l'Església Vella. És de l'estil gòtic, probablement del segle XVI i fet amb argent daurat. En el centre, en la part alta, dintre d'una petita creu de vidre hi ha unes estelles de la Vera Creu. Molts prelat visitants de la parròquia n'havien certificat la seva autenticitat. L'església de Tossa, quan encara era a dintre de la Vila Vella, en la diada del 3 de maig dedicada a la Santa Creu, treia a fora la relíquia i des de la part forana de l'absis del temple, beneïa cerimonialment amb aigua beneïta la mar estesa a la dreta i la terra situada a la banda esquerra, amb tota la gent que hi habitava i les

seves famílies, els camps de conreu i els boscos, el bestiar, les barques, les xarxes, els peixos de la mar i tot el que ajudava a viure als tossencs. Amb la benedicció es conjuraven totes les adversitats i mals ordinaris o sobrenaturals que es poguessin abatre sobre la vila, a perdre tots els seus poders. En el segle XVIII, Tossa va traslladar el culte a l'església nova, feta en el pla, enmig de la vila que s'havia anat construint fora del cercle de les muralles. Es va continuar celebrant la festa de la Santa Creu, anant en processó des del temple nou fins al mateix lloc on antigament se celebrava la benedicció. Uns quants infants acompanyaven el seguici portant unes creus fetes de flors senceres, enrotllades amb un fil que les lligava i que s'anaven fent més pesades a mesura que durava la processó i tot el seu cerimonial. Uns pocs fidels acompanyaven la clerecia. Vila vella, abandonada per la majoria de famílies tossenques que s'havien traslladat a les cases noves construïdes en el pla, quedava mig habitada per la gent de condició més

flors. Tot el poble es va unir a l'encertada iniciativa. Es varen plantar pins en una o diverses festes de l'arbre pels nens i nenes de la vila, canviant tot l'aspecte del recinte emmurallat. Tot el poble visitava, almenys en aquella diada, el barri antic on es feien, a més a més de tots els actes cívics i religiosos, ballades de sardanes molt concorregudes.

Quan es va instituir festa oficial el dia primer de maig, en tot el món festa del Treball i en l'Espanya de Franco diada de Sant Josep Artesà, la proximitat de la celebració de la Santa Creu va fer creure oportú traslladar la festa del dia tres al dia primer, unint les dues commemoracions, la internacional i la tossenca. La creu i el treball podien unir-se en una mateixa diada de festa.

Un mossen, rector de la Vila, en el decurs d'un any en què es feien obres de pavimentació de les vies públiques de la Vila vella, va fer la processó fins a la creu de terme gòtica, situada al costat del portal d'entrada al recinte emmurellat. Des d'aleshores, la processó dignificant el barri antic, ja no ha anat més fins a les ruïnes de l'església vella per a fer la benedicció del terme que, més còmodament, es fa des del pla.

La festa de la Santa Creu, en plena primavera, és per a la nostra vila com la porta que obre l'inici de la temporada turística. abril 1993.

humil. Les ortigues, romagueres, cames-roges i rudes, invadien qualsevol racó de carrer on podien arrapar-se. Gossos, gats i gallines i també alguna cabra, campaven lliurament pertot arreu. Les cases no tenien ni aigua ni clavegueres de cap mena. Les escombraries s'amuntegaven i la brutícia era esfereïdora.

Per a les criatures de la Tossa nova, era una petita aventura anar en aquella diada fins a l'església vella, fet quasi prohibit durant la resta de l'any, tot veient quatre galifardeus de la part antiga del poble que se'ls miraven, amb recel i hostilitat, des de darrera d'alguna bardissa o enderroc, com uns invasors

del seu petit món tancat. Cap als anys 1920, Tossa va comptar amb un gran alcalde que, dintre de les possibilitats d'aquell moment, va fer una tasca importantíssima per dignificar la Vila Vella. Va ser el senyor Francesc Aromir i Badosa. Amb coneixement de la vàlua del monument, es van començar les tasques de neteja, restauració i dignificació. Es varen redactar unes normes relatives a les construccions i a llur rehabilitació i es va decretar oficialment el dia 3 de maig, diada de la Santa Creu, com a Festa Major de la Vila Vella. S'organitzaren concursos de creus florals i de jardinetes, on cada veí podia, allí on creixien els herbots, fer plantacions de

Neix una nova associació: "Dones" a Tossa

per **Assumpta Taberner**

"Amb la present, volem informar-te que durant el mes de novembre i desembre es va començar a formar una **Associació de Dones**. Els objectius de l'associació són diversos i, entre altres, hi ha el d'organitzar activitats informatives, culturals i recreatives."

Aquest era el seu primer comunicat davant del poble tossenc. Així, amb aquesta empena varen entrar a les nostres cases i ens van trametre les seves il·lusions, les seves ganes i també les seves inquietuds.

Si haguéssim de donar una definició d'aquesta entitat, diríem que són dones que han dit prou a la letargia i a l'ensopiment que produeix l'inactiu hivern a Tossa. Han volgut unir-se per treballar en els temes que a elles els preocupaven i interessaven.

La junta directiva de l'Associació de dones de Tossa

Si és important que hi hagi moltes activitats a la nostra vila, encara ho és més si aquestes van dirigides a la població femenina. Pel fet que sempre es pensa en altres sectors i gairebé sempre s'obliden les preocupacions de les dones. Doncs bé, a Tossa tenim una associació

Presidenta: Conxita Bielsa
Vice. Presidenta: Elisenda Cubells
Secretària: Tina Campillo
Vocal: Isidora Asensio

que intenta canalitzar qualsevol activitat que les mateixes sòcies demanin. Ja ho sabeu. Com sempre, depèn de nosaltres. La revista **Turissa** volia parlar amb les protagonistes i va sol·licitar una entrevista. Elles, molt amablement, van accidir.

La presidenta i la
secretària de l'associació
durant l'entrevista

TUR. Com va néixer
l'Associació de Dones?

C.B. De les inquietuds
d'algunes persones, sobre tot
de mi i de l'assistenta social,
que van pensar a formar una
agrupació per fer activitats,
conferències o qualsevol altra
cosa que les dones pensin que
s'ha de dur a terme.

L'assistenta social ens ha
ajudat moltíssim en
l'assessorament de la redacció
dels estatuts i també en la
recerca de subvencions. Li
estem molt agraïdes.

TUR. Considereu necessària
l'Associació?

C.B. Imprescindible, si tenim
en compte que aquesta
entitat vol agrupar totes les
dones del poble per fer actes
culturals, recreatius, lúdics,
etc., i el que és més
fonamental: volem estar
unides per tal d'afrontar
millor el nostre futur.

TUR. Com es fa per ser-ne
sòcia?

C.B. Venir a la Casa de
Cultura o a la Casa del Mar a
parlar amb nosaltres. Fem
pagar un preu simbòlic de
600 PTA. anuals, ja que així
afrontem les petites despeses
del dia a dia. Si ets sòcia, tens
dret a gaudir de tot el que
fem i a estar informada. Si no
ho ets, tot i que pots venir a
tots els actes, no es rep
informació. Ens agradaria que
ho fossin totes. De moment ja
som 86.

TUR. Quines activitats penseu
fer?

C.B. De moment aquest any
només hem fet conferències i
algun curset. Ara bé, hem fet
una enquesta a les nostres
associades per veure quines
són les necessitats que tenim.
L'any que ve el camp de les
nostres accions serà més
ampli i pretindrà cobrir les
demandes que hem tingut.

TUR. Què en pensen els
vostres homes?

C.B. La gran majoria estan

molt contents perquè ens
veuen a nosaltres contentes
amb el que estem fent. Fins i
tot si els necessitem, ens
ajuden.

TUR. Sou feministes?

C.B. No. Bé, no gaire. És a dir,
el dret d'una dona s'ha de fer
valer en totes les situacions.
No ens han de marginar en
cap circumstància, ara bé,
sense anar en contra de ningú
i això inclou els homes. Volem
demostrar que hi ha una altra
manera de fer les coses.
Volem fer-ho de manera
femenina. No ens volem pas
comparar amb els homes. Un
home i una dona són sempre
diferents, però en la diferència
volem la igualtat.

Des de la revista **Turissa**
volem desitjar llarga vida a
aquesta associació i també
desitjar-li l'empenta
necessària per ser el nucli i la
plataforma femenina per tal
de participar activament en la
vida d'un poble: TOSSA.

Un puig anomenat "Cadiretes"

per **Joan Josep Ribas i Costumero**

Els qui encara no hagueu pujat a "n'es Puig de ses Cadiretes", us recomano que hi aneu algun dia que estigui clar i "despejat". Si és cap a la posta de sol, encara us agradarà més.

Pujareu a 519 metres per sobre del nivell del mar. De vegades, quan hi pujo amb el cotxe, experimento unes vibracions d'immensa joia en contemplar una panoràmica tan meravellosa.

Quasi tots els hiverns, des del poble podem veure tota la serralada de Montllort i Cadiretes amb una fina capa de neu (deixant de banda que alguns anys ha estat molt espessa) que els dona un realçament d'alta muntanya. Recordo que, temps enrera, quan ses meves dues filles eren petites, junt amb sa meva dona pujàvem a Sant Grau i a Cadiretes per gaudir del paisatge nevad, fer un ninot o senzillament llençar-nos boles de neu.

Un grup de tossencs la nevada del dia 2 de Març del 1993, a prop del Puig de ses Cadiretes. FOTO DE L'AUTOR

Pujant per la carretera es passa pel costat de l'ermita de Sant Grau. Vas guanyant alçada i un cop a dalt, a la Collada de Montagut, trenques a l'esquerra, i t'endinses per una carretera de terra fins a trobar es Puig. Al mateix temps vas travessant boscos atapeïts de suros, alzines, pins, brucs i arboços, que et demostren que estem en plena natura. I si més no, trencant aquesta espessor, es veuen algunes pedres solitàries i cobertes de molsa. O d'altres, apilonades

com a monuments al mig del bosc. Igualment, a peu de carretera es troba es Menhir d'en Llach que aporta un autèntic caire de Prehistòria. Arribant al Pla de ses Pinyaques, has d'agafar es camí de la dreta que et porta al peu d'es Puig. Aquí, en un replà que hi ha a l'esquerra, vaig deixar es cotxe. Tot seguit, es puja per un altre camí que passa pel mig d'unes grans pedres, de totes les mides i formes imaginables, com si aquell lloc estigués encantat o tret

Panoràmica de sa
serrelada de
Montllort i
Cadiretes.
Nevada del dia 2
de Març del
1993.
FOTO DE L'AUTOR

Inscripció: "Tossa any
1799". Pedra de sobre es
Puig, de cara a Tossa.
FOTO DE L'AUTOR

Panoràmica de's Puig i es
plans de Llagostera, al
fons ses muntanyes del
Canigó nevades.
FOTO DE L'AUTOR

d'un conte de fades. Vas avançant per sota de suros i alzines mentre notes una brisa d'alta muntanya que fa moure es brancam dels arbres, tot donant-los un aire misteriós. En el Pla, al costat mateix d'es Puig, es troben les restes d'un "Poblat Ibèric" (anomenat així popularment). També veiem un menhir i un dolmen caigut o desmuntat. Per cert que el parc de Bombers de la comarca hi ha instal·lat una caseta de fusta com a punt d'observatori per a detectar algun possible foc, ja que està quasi a la mateixa altitud que es Puig de ses Cadiretes.

En arribar al punt més alt d'es Puig, és un conjunt de pedres apilonades a sobre d'una gran roca, escalonades amb diferent alçada i posició i recolzades unes amb ses altres. És com si la natura i els cataclismes de temps remots s'haguessin encapritxat de fer una atalaia per a contemplar una vista tan preciosa. En pujar sa primera "cadireta", trobes a davant

una creu de ferro i al peu, una cova amb el Naixement, que cada any li porta el Centre Excursionista de Tossa. A l'esquerra, en una pedra orientada de cara al mar, hi podem observar una inscripció que diu: "Tossa any 1799". Aquestes lletres fan uns 0,18 cm aproximadament.

Del costat de ponent, es veu un mur fet de pedra, rajoles i morter que forma un replà on hi ha una fita delimitadora dels termes municipals de Llagostera i Tossa. Per una banda, el mur abraça una pedra encarada a ponent on observem una altra inscripció: "Tossa", gairabé segur que diu això car està tapada per l'esmentat mur i solament li falta la "T" i la "O".

Des de sobre del mur, baixem la mirada altre cop cara a ponent i, damunt d'unes pedres en forma de falques, a mitja alçada, es divideixen dues piques o bassis rodons, amb sobreixidor, un més alt que l'altre (fan 30 cm de diàmetre per uns 20 cm de fons, més o menys). Per tot el voltant domina una gran vegetació d'alzines i suros. Curiosament, veus que l'alzina, un arbre molt dur, aprofita alguna esquerdada per entremig de ses pedres per plantar les seves arrels. Ses branques, de diverses formes, sembla que intentin acaparar i protegir aquest magnífic indret, vertaderament diví. Pel costat de llevant es pot

Conjunt de pedres i alzines de's Puig.
FOTO DE L'AUTOR

La fita que limita els termes de població en el punt més alt de's Puig. A la dreta la creu i es pessebre del Centre Excursionista de Tossa.
FOTO DE L'AUTOR

contemplar l'Alt i el Baix Empordà, el Canigó, la part del Pirineu que arriba fins a les muntanyes de Núria, el Gironès, el Pla de l'Estany, la Garrotxa i la serralada de la Mare de Déu del Far. La Selva, les Guilleries el Montseny, molt ben perfilat, el Vallès Oriental i al fons les muntanyes de Montserrat, passant pel Tibidabo i

Montjuïc i tota la costa del Maresme. És impressionant la joia que pots arribar a sentir observant i meditant sobre aquestes pedres màgiques. Tot el conjunt ofereix un perfecte joc de llums armonioses i colors fantàstics que, sense adonar-te'n, t'alcen l'esperit com si et traslladessin a un altre món.

Parlem-ne

per **Enric Mestres i Girbal**

En una de les col·laboracions anteriors, tocava de passada el tema del port. Ben entès que, amb aquesta denominació simple, em referia al projectat port de Cala Futadera. Argumentava que, posats a triar, seria molt més beneficiós per al poble de Tossa que aquesta instal·lació s'ubiqués el més a prop possible del nucli urbà, a fi que el seu impacte econòmic incidís més directament sobre els negocis i comerços tossencs. Avui ho ampliaré desenvolupant, analitzant i exposant el tema des d'una òptica racional en la qual convergeixen les necessitats locals de liberalització de platja, amb la possibilitat de no perdre el que ja tenim. Naturalment que, com en tot, una gran disposició per l'enteniment, diàleg i cooperació -juntament amb una gran dosi de seny, imaginació i bona voluntat- pot fer possible un gran projecte per a Tossa.

En primer lloc, ens hauríem de plantejar el desenvolupament d'aquest projecte en termes d'actualitat:

a) Què tenim? Un centenar llarg de llanxes i barquetes que omplen la badia i la platja i que són, sobretot aquestes darreres, un fre a la utilització lliure de l'únic element d'atracció turística que tenim en aquests moments.

b) Què volem? Que totes aquestes embarcacions deixin el seu lloc actual per possibilitar una redistribució d'usos de la platja que doni molt més espai als nostres visitants, però sense perdre tots aquests propietaris

que tenen Tossa com el seu lloc de vacances i segona residència. c) Com solucionar-ho? La construcció d'un port a 6 quilòmetres del nucli urbà, sense que en principi es pugui considerar negatiu, no es pot dir que sigui la "panacea" als nostres problemes per diferents raons que tenen el seu exponent més visible en els següents punts:

1.- La promesa de donar amarres gratuïtes als pescadors de Tossa, és un ham sense esquer, ja que es poden comptar amb els dits d'una mà els pescadors professionals del nostre poble. 2.- Als usuaris del port que tinguin casa a Tossa, els serà un gran inconvenient anar i tornar cada vegada. Podem imaginar la construcció d'un pàrquing a la zona, les molèsties del desplaçament, la possibilitat que, un cop a la llanxa, no vinguin a passar el dia a Tossa o, el més irònic, que venint a passar el dia a la platja tossenca, deixin les llanxes i barquetes amorrades a la sorra, i causin un embolic més gran que el que es vol solucionar.

Crec que és bo aclarir que no tinc res en contra del port, però penso que és una infraestructura dedicada a un tipus d'embarcació que no té Tossa com a base permanent. Per a les embarcacions que ens visiten de pas, unes quantes boies distribuïdes per la badia podrien ser suficients per donar un bon servei, però per a la gran quantitat de "fixes", qualsevol dels sistemes emprats en països més avançats que nosaltres

podrien ser adaptats a les necessitats tossenques. Considerant que una infraestructura portuària d'aquestes característiques no és rendible sense un rerafons urbanístic i constatant la perseverança amb què aquest "monstre" apareix, són obligades dues preguntes: 1.- Hi ha prou lleis -i són aquestes prou fortes- per a impedir la urbanització futura de la serralada al voltant de Futadera?

2.- Vista la manca d'amarres i la impossibilitat d'eixamplar els ports esportius del Maresme, no podria ser el projecte de Cala Futadera un gran pàrquing d'embarcacions, sense incidència econòmica per a Tossa?

Per acabar i ja que parlem de coses del mar, de la platja i de la costa, voldria comentar -i deixar el tema obert per a altres opinions- la, en altres moments esmentada, possibilitat d'unir la mar menuda i l'illa amb un passeig per sobre "es freu", i també la construcció d'un moll penjat amb un peu-suport, sòlidament fixat a "sa lloua" i l'altre sota "sa glorieta d'en Joan Gavina" i que podria ser utilitzat per a embarcar i desembarcar els passatgers dels creuers i de les altres embarcacions que fan serveis públics.

I com a darrera reflexió, sí que considero una aberració ecològica i paisatgística la idea d'unir les dues platges mitjançant un espigó reomplert de sorra.

Tossa, 1 de març de 1993.

La setmana verda a Tossa: del 15 al 23 de març

Per **Montse ribas**

Coordinadora de l'Àrea de Medi Ambient

Sota el lema "Si t'estimes Tossa, planta un arbre" va començar a Tossa la **Setmana Verda**, anomenada així per la majoria d'actes de caire mediambiental que es van portar a terme. Les activitats van estar coordinades per l'Escola Ignasi Melé i Ferré i la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament de Tossa. Les **Brigades Verdes** van dissenyar un cartell amb el programa simplificat d'aquesta setmana. Així mateix va donar-se força informació d'aquestes activitats en el programa de Medi Ambient que s'emet a **Ràdio Tossa** cada dissabte de 13 a 14 hores. El dijous 18, va tenir lloc la plantació de flors per part dels nens de l'Escola Ignasi Melé i Ferré i els nens de pre-escolar. Prèviament, l'equip de Jardineria de l'Ajuntament havia remogut el terreny per

Els nens de l'escola plantant arbres a l'Avinguda Joan Maragall

Un descans després de la feina

tal de facilitar la feina.

El divendres 19, els nens de 6è i 8è d'EGB, juntament amb les **Brigades Verdes** i els professors, van anar a fer una plantació d'arbres a l'Avinguda Joan Maragall. Els arbres plantats van ser til·lers i palmeres. Els jardiners eren al lloc i varen donar les pautes que calia seguir.

El dissabte 20, era un dia diferent dels altres ja que no es tractava d'anar a plantar sinó recollir brossa del bosc. Es va reunir un col·lectiu d'unes 10 persones i, amb presència de TV-TOSSA, es va anar cap a la zona d'Els Cards. Es van emplenar quatre bosses gegants d'escombraries i encara en van faltar per a la resta de la brossa que hi havia que serà recollida un altre dissabte.

De fet, hi ha el projecte per part de les **Brigades Verdes** de destinar alguns dissabtes al mes a la recollida voluntària d'escombraries al bosc. Abans que comencés la temporada turística, hauríem de deixar els boscos impecables. El dia 22 i de les tres a les quatre de la tarda, alguns membres de les **Brigades Verdes** varen anar amb els nens a recollir escombraries a una zona propera a l'escola on està instal·lat el contenidor per a paper i cartró, a la zona d'aparcament dels autobusos.

Els nens de l'escola pública que van participar eren els de les classes de 6è i 8è

Un altre moment de la Setmana Verda

Era una sortida educativa per ensenyar a la mainada que és important tenir el nostre medi ambient net. Tota la zona va quedar neta de papers i no va representar cap perill per als nens.

Per finalitzar aquests **Dies Verds**, es van exposar a l'escola uns murals realitzats pels nens, en els quals es mostrava el que ells havien treballat en relació amb l'arbre i tot el que l'envolta.

La valoració d'aquesta setmana ha estat positiva ja que s'han reunit els termes Educació i Medi Ambient en un de sol: **Educació Ambiental**. S'han plantat arbres i recollit escombraries potencialment reciclables. S'ha fet, en definitiva, Educació Ambiental, necessària si volem que els nens aprenguin a respectar la Terra com una cosa nostra i imprescindible per viure.

La Babel de les arts

L'escut de Catalunya

En la que Sant Jordi empunya bandera de color blanc hi ha l'escut de Catalunya amb *quatre barres de sang*.

D'aquestes barres la història està escrita en lletres d'or, per saber-la de memòria i gravar-la en nostre cor.

Essent Carles rei de França i senyor dels catalans, entraren, folls de venjança, en ses terres els normands.

Per sostenir sa corona, demanva el Rei socors al comde e Barcelona, el valent Jofre el Pelós.

Al saber la nova, empunya el comte l'arma i l'escut i s'endú tot Catalunya cap a França resolut.

Així que a França arribava amb la flor dels catalans, el rei Carles reculava atropellat pels normands.

I llançant-s'hi de seguida el brau Jofre amb sos valents, va deturar l'investida dels normands, forts i potents.

Mes quan vençut reculava l'enemic, rostos avall, un llançó al pit se li clava i el fa caure del cavall.

Dintre una tenda els de França ferit el comte han entrat, posant-li al capçal la llança i l'escut al seu costat.

I en entrà a dur-li la nova de que els normands han perdut, veu el rei al comte jove mirant trist el seu escut.

- Si a vós se us deu la victòria, per què al Rei trist us mostreu?
Si voleu honors i glòria, comte Jofre, demaneu.

Des d'avui, de vostra terra sereu comte independent; sereu mon company en guerra i en pau l'amic més prudent.

- Grans mercès, el Rei de França
- li respon Jofre el Pelós-; no em reca, no, el cop de llança que dessagna tot mon cos.

El que em reca i cor-me-lliga, és veure llis mon escut, sense cap blasó que diga els honors que he merescut.-

Llavors, el rei de seguida s'acosta al llit del valent; xopa els dits en sa ferida, i així li diu dolçament:

- Amb sang del cos a la guerra haveu guanyat el blasó; quan torneu a vostra terra bordeu-lo en vostre pendó.-

I passant quatre ditades del brau Jofre en l'escut blanc, hi deixava senyalades les *quatre barres de sang*.

Antoni Bori i Fontestà
Badalona, 1863-1912

EL NOSTRE POBLE

Disfresses Carnaval '93

Algunes de
les divertides
disfresses
d'aquest
Carnaval'93

EL NOSTRE POBLE

Plantada de Gegants

Fira d' Artesania

Pelegrí

Rallye del París-Dakar

EL NOSTRE POBLE

EXPOSICIÓ COL·LECTIVA

CASA DE
CULTURA
DE TOSSA
DE MAR

JOAN BADIÀ

MUSEU
MUNICIPAL
DE TOSSA
DE MAR

Q u i é s q u i

1	Sebastià Sureda	29	Ramon Aragay
2	Jaume Soms	30	Serafí Ribas
3	Ramon Lazaro	31	Josep Mayor
4	Jaume Ruaix	32	Esteve Junqué
5	Joaquim Roure	33	Jaume Ribas
6	Jaume Solà	34	Albert Riera
7	Jaume Boada	35	Ramon Domingo
8	Josep Ma Batalla	36	Miquel Bagó
9	Dionís Serrat	37	Josep Nualart
10	Antoni Bagué	38	Josep Soliquer
11	El mestre Josep Batalla	39	Pius
12	Joan Garriga	40	Joan Torrent
13	Joaquim Navarra	41	Felicià Trebejo
14	Manel Sagué	42	Joan Nualart
15	Miquel Navarro	43	?????????????
16	Vicenç Esteban	44	Jaume Cases
17	Antoni Madrenys	45	Jose Martin
18	Joan Barber	46	Pere Coris
19	Àngel Cruz	47	Jaume Lleonart
20	Josep Masjuan	48	Pere Gomis
21	?????????????	49	Robert Martinez
22	Miquel Roca	50	Joan Boada
23	Pere Soler	51	Pere Tort
24	Joan Batalla	52	Jacint Gordils Rocafort
25	Pere Santané	53	Jaume Gelpi
26	Lluís Roura	54	Jacint Gordils Bazo
27	Josep Gracia		
28	Josep Vila		

El camp de futbol nou està quasi a punt

M A T R I M O N I S

Luís Muñoz Barón i Dolores Iruela Arasil

José M. Guzmán Quero i Mª Teresa Torres Rodríguez

Carles Roca Bazán i Núria Vera Ester

José M. Guzmán Quero	
M ^a Teresa Torres Rodríguez	2.I.93

Jorge Lázaro Alvarez	
M ^a Rosa Valdivia Martín	16.I.93

Jesús Jaén García	
M ^a del Carmen Soler Calvillo	30.I.93

Carles Roca Bazán	
Núria Vera Ester	6.II.93

Luís Muñoz Barón	
Dolores Iruela Arasil	14.II.93

Jaume Rigau Vendrell	
Leonor Moncusí Mañez	6.III.93

Salvador Gotarra Zaragoza	
M. Dolors Marco Arnau	27.III.93

D E F U N C I O N S

Manuel Porro Boga	1.I.93
-------------------	--------

Rafael Sarabia Benítez	5.II.93
------------------------	---------

Antonia Boada Soler	15.II.93
---------------------	----------

Joanna Christina Rodijk	24.II.93
-------------------------	----------

Sebastià Lleenart Roura	8.III.93
-------------------------	----------

María González Letty	13.III.93
----------------------	-----------

María Giménez Hernández	26.III.93
-------------------------	-----------

José M ^a González Tarifa	27.III.93
-------------------------------------	-----------

N A I X E M E N T S

Anna Arcas Alsina 1.II.93

Cristina Maynau Hernández 25.II.93

Elisabet Bernabeu Austrich 29.III.93

B A T E I G S

Kàtia Miralpeix Fonalledas	9.I.93	Oriol Casas Abad	28.II.93
Paula Soler Ferrer	24.I.93	Cristina Guerrero Nuelart	28.II.93
Gerard Reñaga Núñez	31.I.93	Esteve García Palomo	14.III.93
Olga Casas Abad	28.II.93	David Gil Julià	28.III.93

Associació de Jubilats i Pensionistes de Tossa de Mar

El dia 19 de febrer de 1993 vam celebrar a Platja d'Aro, a l'Hotel La Terrassa, el tercer dinar de germanor. El motiu de per què el vàrem celebrar allà es deu al fet que no hi ha a Tossa un restaurant amb cabuda per a 160 persones, com érem els socis de jubilats i pensionistes, i també els socis protectors que hi assistírem.

Tinguérem el plaer de comptar amb l'assistència de la senyora Alcaldessa, M. del Pilar Mundet i de la 1ª tinent d'alcalde, senyora Maria Teresa Moré, del director de la Casa del Mar de Barcelona, senyor Manuel Laraña, i la del seu assessor, senyor Francisco Palomo i la de l'assistenta social, senyora Anna Maria Extremera.

Val a dir que el menú era molt

selecte i amb una presentació extraordinària. Tots els assistents en van quedar molt contents. En presentar el pastís, es va oferir un present a cada un dels membres que formaven part de la parella de més edat. Els obsequiats van ser el senyor Jaume Rubio, de 91 anys i la senyora Lola Canes de 87. Ambdós són socis i varen ser els encarregats de fer el primer tall al pastís. Seguidament, va començar el ball, després del qual s'emprenqué la marxa cap a la terminal on ens esperaven els tres autocars que ens van retornar a Tossa, on arribàrem feliçment.

Ara ja esperem el IV Aniversari de l'Associació per a poder gaudir de l'envelat en una magnífica festa que celebrarem.

N O T E S

El dia 4 de març es va celebrar una assemblea general per renovar la junta directiva de la nostra associació. Per fer l'elecció, es va presentar una candidatura de deu aspirants, dels quals s'havien d'escollir set compromissaris. Varen sortir elegits els següents:

Narcís Torrent	85 vots
Marianne Geibeu	85 "
Carmen Heras	84 "
Maria Moré	77 "
Pilar Lasierra	77 "
Josep Vilà	77 "
Baldomero Mayol	66 "
Carmen Cruz	28 "
Joaquim Gascons	23 "
Josep Esteve Castellví	15 "

Actualment els càrrecs són:

Presidenta: Marianne Geibeu
Vice-President: Josep Vilà
Secretari: Carmen Heras
Tresorer: Narcís Torrent
Vocals: Maria Moré
Baldomero Mayol

E L T E M P S

Per **Narcís Torrent**

Resum dels dies de pluja del primer trimestre de l'any 1993, servits pel medidor de Tossa i que es tramet al centre de l'Institut Nacional de Meteorologia, que té la seu a Barcelona:

Mes de gener de 1993:	1 dia de pluja	1 litre
Mes de febrer de 1993:	5 dies de pluja	71 litres
Mes de març de 1993:	5 dies de pluja	76 litres

148 litres/m2 ploguts durant el primer trimestre

— Q — U — E — S — T — I — O — N — S —

Equip femení de Voleibol

Per **Emília Bernabeu**

L'equip femení de voleibol, categoria cadet, de Tossa està format per set joves del poble que tenen entre 14 i 16 anys.

Les jugadores són:

Eva García
 Montse Martí
 Flor Brunet
 Imma Ribas
 Adelaida Ribas
 M. José Sánchez
 Eva Abellán

La seva entrenadora és Karen Repullo. Aquest és el primer any que a Tossa hi ha l'equip cadet, però hi ha tres jugadores que abans ja pertanyien a l'equip infantil que entrenava l'Esteve Junqué. Així doncs, no totes són noves en aquest esport. Els entrenaments d'aquest grup van començar l'octubre passat i la temporada es va iniciar el mes de desembre.

L'equip de voleibol femení de Tossa

Participen en la competició de la Selva i han quedat terceres d'aquest grup. En la seva curta història, ja han

aconseguit guanyar una copa en quedar segones d'un torneig amistós celebrat a Lloret.

**La nostra redactora
en un moment de
l'entrevista amb
l'equip Tossenc**

**Es la guanyadora
femenina de la Nit
de l'Esport 1993**

Entre les integrants de l'equip s'hi troba la guanyadora del premi a la millor esportista femenina de l'any 1992, M. José Sánchez.

Treballen dur entrenant sis hores setmanals en el Pavelló Polisportiu i aspiren a poder quedar primeres del grup de la Selva per poder participar en el campionat de Girona i després en el de Catalunya. El voleibol és el seu esport i el volen deixar ben alt.

La seva entrenadora, Karen, que té el títol de tècnic d'esports base, concedit per la Generalitat, ens deia acabat l'entrenament: "Estic molt contenta de l'equip que ha sortit. Hi ha molta companyonia i molt bon ambient. Espero que continuïn jugant amb la mateixa afició i el mateix esperit positiu".

**L'equip sempre s'entrena
de valent**

Equip Voleibol Femení

TOSSA' 93